

**Tuusulan yleiskaava 2040 –asuminen -teematyöpajat
MUISTIO**

Tähän muistoon on koottu Hyrylän ja Jokelan työpajoissa käyty keskustelu. Tilaisuuksista on kirjattu lyhyesti esiteltyä asiaa, yleisöpuheenvuorot, kysymykset ja niihin annetut vastaukset pääpiirteissään. Tilaisuudessa käytettyä esittelymateriaalia on saatavilla [kaavan verkkosivuilta](#).

Ensimmäinen asumisen yleisötilaisuus (16 kuntalaista) pidettiin Tuusulan kunnantalon valtuustosalissa 1.6.2010 klo 17 alkaen, toinen Jokela-talon Jokela-salissa (10 kuntalaista) 2.6.2010 klo 17 alkaen. Yleiskaavaa valmistelevista kaavoitustoimen työntekijöistä teematyöpajaan osallistuivat Hyrylässä kaavasuunnittelija Mika Heikkilä ja kaavasuunnittelija Henna Lindström. Jokelassa työpajaan osallistuivat kaavapäällikkö Kaija Hapuoja ja kaavasuunnittelija Mika Heikkilä.

1. Tilaisuuden avaaminen

Toivotettiin paikalla olleet tervetulleiksi.

2. Esitys rakennemallityöstä

Kaavasuunnittelija Mika Heikkilä kertoi yleiskaavan aikataulusta, lyhyesti aluetehokkuusmalleista sekä Uudenmaan maakuntaliiton tekemästä rakennemallityöstä. Lisäksi hän esitteli maakuntaliiton työn pohjalta laadittuja alustavia rakennemallisuunnitelmia Tuusulan kunnan osalta. Myös työhön olennaisesti liittyvät Lentorata ja metrohanke kerrottiin lyhyesti.

Kysymys: Onko maakuntaliiton rakennemallin hajarakentamisen määrä 28 000 asukasta koko maakunnan alueelle?

Vastaus: Kyllä, taajamiin menisi se 430 000 ja loput, 28 000 joko maakuntakaavan kyliin tai hajalleen.

Kysymys: Mikä on maakuntakaavan rakennemallien sormimalli A?

Vastaus: Sormimallissa A (Nykyradat) kasvu sijoittuisi nykyradan varteen. Lisäksi mm. Nikkilän suuntaan on osoitettu kasvua Kerava-Nikkilä –radan varteen. Malli on kaupunkimaisiin ja siinä asutus tiivistyy.

Kysymys: Kun maakuntaan on tulossa lisää 430 000 asukasta, niin minkälainen ikärakenne on tulossa? Minkä ikäistä väestöä odotetaan?

- Vastaus: Monenlaisia skenaarioita, ei voida kovin tarkasti kuvata ja ennustaa. Sekin vaikuttaa, tuleeko muualta kasvua, työntekijöitä. Huoltosuhteen ennusteen mukaanhan huollettavien määrä (vanhukset ja lapset) kasvaa huomasti.
- Kommentti: Sosiaalihuollon puolella ennustetaan, että tulevaisuudessa (v.2030-2035) vanhusväestön osuus on 3-4-kertainen. Kummallista, jos tätä ei huomioida maakuntakaavassa.
- Kysymys: Mitä selänneillä tarkoitetaan maakuntakaavan mansikkapaikkatarkastelussa?
- Vastaus: Talot on yleensä pellon ja metsän reuna-alueella perinteisessä kulttuurirakentamisessa. Selänne on selkä, harja.
- Kysymys: Tarkoitetaanko vetovoimaisilla alueilla vapaaehtoista ihmisten ohjautumista vai tarkoituksen mukaista ohjaamista?
- Vastaus: Vapaaehtoista, pyritään mallintamaan, että mihin perinteisesti rakentaminen on hakeutunut.
- Kysymys: Onko tutkittu, miten paljon tuusulalaisia käy töissä pääkaupunkiseudulla ja millä suunnalla siellä?
- Vastaus: On varmasti olemassa tilastotietoa, mutta meillä ei ole niitä juuri nyt tässä. Maakuntakaavassa on nostettu 4 merkittävää työpaikka-aluetta: Keilaniemi, Pitäjänmäki, Aviapolis, kantakaupunki. Näihin sijoittuu 90% Helsingin seudun työpaikoista.
- Kommentti: Työmatkalaisten on vaikea päästä länteen päin (mm. Espooseen).
- Kysymys: Liittyvätkö rakennemallien asutuspallot juna-asemiin?
- Vastaus: Kyllä, silmukkamallissa 9 000 asukasta yhdessä pallossa (1 km säde asemasta), sormimallissa 45 000 asukasta 2,5 km säteellä asemasta.
- Kommentti: Jos pitäisi aukkokohtat täyttää (Focus, Rykmentinpuisto ja Tuomala), niin niissä ei ole asemia. Tämä sotii maakuntakaavan tavoitteita vastaan.
- Kysymys: Paljonko yhdessä pallossa on tuossa kunnan rakennemallissa asukkaita?
- Vastaus: Sormimallin mukaisesti teoreettisesti 45 000, josta poistettu hankalat alueet, jo rakennetut jne.
- Kysymys: Onko yhdessä kunnan rakennemallihahmotelmassa osoitettu Kellokosken taajamassa 1 000 asukkaan kasvu?
- Vastaus: Kyllä, jos lasketaan 1% kasvulla ja ainoastaan tarkastellaan kävelytaajamaa. Osayleiskaava mahdollistaa koko alueelle jo 2 000 – 2 500 asukkaan kasvun. Pohjoisessa Jokelaa painotettu enemmän olemassa olevan raideyhteyden vuoksi. Mutta nämä ovat vain hahmotelmia, keskustelun avauksia.
- Kysymys: Kuinka kaukana pienet pallot ovat Hyrylän keskustasta?

- Vastaus: Keskimäärin 2,5 km. Tällä kuvalla halutaan asettaa kysymys, että jos olemassa olevaa pientaloasutusta tiivistettäisiin niin, että olisi riittävästi asukkaita joukkoliikenteen kannalta. Joukkoliikenne olisi kumipyörillä.
- Kysymys: Ajaako kunta tosissaan asiaa radan puolesta?
- Vastaus: Lentoratalausunto on mennyt kunnan käsittelyjen läpi. Myös VAT asettaa tavoitteita, jotka suodattavat kuntaan maakuntakaavan kautta.
- Kysymys: Alle 15 vuoden raidetta ei tule, mutta alle 40 vuoden voi tulla, eikö näin?
- Vastaus: Ei alle 15 v.
- Kysymys: Kun nyt tehdään yhtä aikaa yleiskaavaa ja maakuntakaavaa, niin riittääkö aika siihen, että katsotaan, mihin maakuntakaava menee ja tehdään sen mukaan yleiskaava?
- Vastaus: Nyt menevät rintarinnan. Nyt tutkitaan, mikä voisi olla kunnan näkemys yleiskaavasta ja samalla maakuntakaavasta. Vuorovaikutusprosessi, yleiskaavasta nousee teemoja maakuntakaavaan ja päinvastoin.
- Kommentti: Voiko Tuusula odottaa jossain vaiheessa maakuntakaavaa? Koska tällä hetkellä ne ovat täysin erilaisia. Ettei käy niin, että tehdään yleiskaava, joka onkin sitten vastoin maakuntakaavaa. Että odotettaisiin mm raideliikennepäätökset ensin.
- Kommentti: Jokelassa todella on jo raide. Sitä ei ole huomioitu tarpeeksi kunnan hahmottelemisissa rakennemallikuvissa.
- Vastaus: Maakuntakaavan pienen helmen mukaan Jokelaan 6 000 asukasta, nyt 3 000. Tuomalaan synnyttäisi uuden taajama, joka ei välttämättä ole hyvä ratkaisu kunnalle. Monessa kunnassa ei ole näinkään montaa keskustaa. Tarpeeksi haastetta pitää nykyiset taajamat elinvoimaisina.
- Kommentti: Yhdessä mallissa jopa 45 000 asukasta joka aseman varteen. Pohjoinenkin tarvitsee sijoitusta enemmän, ei vain kaikki kasvu Hyrylään. Miksi Jokelan ympyrä on noin pieni...?

3. Ryhmätyö

Kaavasuunnittelija Henna Lindström antoi ryhmätyötehtävän. Työssä pyydettiin merkitsemään kartalle:

- Aluerajauksena:
 - Keskusta (sis. kerrostaloasuminen, liiketilat, palvelut)
 - Asuminen (sis. julkiset palvelut kuten päiväkodit, koulut)
 - Työpaikat
- Pistemäisenä kohteena:
 - esim. kauppa, julkiset palvelut --> viereen selite
- Lisäksi Tuusulan ”hot spot” –paikat nyt ja tulevaisuudessa
- Kartalle tai erilliselle paperille kirjoitettuna tärkeimmät kohdat

- Kartan reunoille kuvia sellaisesta ympäristöstä, jota tavoitellaan (ryhmille jaettiin kuvaniput, joissa oli 64 kuvaa erilaisilta asuinalueilta, keskustoista, virkistysalueilta, kaupan- ja julkisen palvelun alueilta, työpaikka-alueilta ja matkailusta.

Vastauksia haettiin eteenkin kysymyksiin:

- Mihin Tuusulassa pitäisi sijoittaa
Asuminen?
Kauppa?
Julkiset palvelut?
Työpaikat?
- Mitä alueita Tuusulassa pitäisi kehittää keskustamaisena?
- Minkä luonteisia alueiden tulisi olla? (valokuvat apuna)
- Mitkä alueet ovat erityisen vetovoimaisia? (asuminen, julkiset palvelut, työpaikat jne.)
- Mistä löytyvät merkittävimmät käyttämättömät mahdollisuudet?

Ryhmä 1. Yksi mieshenkilö. Jätti tehtävän ilman esittelyä.

Keskustamaista rakentamista Rykmentinpuiston alueelle. Itäväylän varteen työpaikkoja. Muita asumiseen soveltuvia alueita: Tuusulanjärven länsirannalla, Halkivahan pohjoispuolelta, Nahkelantien pohjoispuolelta, Lahelanpellon alueet, Riihikallion eteläpuolella, Savioon tukeutuva asuinalue ja Koillis-Hyrylän alueelta 2 sopivaa aluetta. Valokuvat: Rykmentinpuiston alueelta katunäkymä, jossa pohjakerroksessa liikkeitä. Asuinalueet omakotialueita, Tuusulanjärven länsirannalla oma kuva, Kartanonkoski-kuva Rykmentinpuistossa.

Ryhmä 2. Päivi Kilpeläinen, Pentti Kilpeläinen ja Laila Malinen

Oletus 30 000 asukasta edellyttää raideyhteyden Tuusulaan. 3 asemaa: Focus, Riihikallio, Rykmentinpuisto. Keskusta ylösalaisen J:n muotoinen: Hyrylä-Rykmentinpuisto-Riihikallio. Siniset työpaikka-alueita: Focus, Sula, Ristikytö/Tuomala. Vihreällä luonnonsuojelualueet: järven ranta, Metlan metsät, kallioalueita mm. Rykmentinpuistossa (Sikokallio) -> siellä matkailu/virkistys. Jätetty maaseutumaisista Tuusulaa, metsiä, peltoja, järven ranta ja joen ranta puistomaista kävelymaisemaa. Asukasmäärät myös kartalla. Aikalailla samanlaista rakentamista kuin ryhmällä 1: pien-, rivitalopainotteista. Kellokoskelle 3 000 asukasta Jokelaan 7 000 asukasta. Ei suuria kerrostaloalueita: pienkerrostalomaista. Etelässä: Rykmentinpuisto 10 000 asukasta, Koillis-Hyrylä 4 000, Riihikallio 4 000. Haja-asutus 2 000 asukasta näiden ulkopuolelle, joita ei ole sijoitettu. Suurena linjana, että rakentamista nykyisten asutusten ja radan varteen. Julkisen alan palvelutyöpaikkoja tulee lisää asutusten laajenemisen myötä. Yhteensä kasvu tulee 30 000. Jos ei tule raidetta, ei näin suurta kasvua. Kuvia sijoitettu 24.

Kommentti: Kiva ajatus, että Riihikallio ja Hyrylä-Rykmentinpuisto keskustana.

Ryhmä 3. Eeva-Liisa Niemelä ja Ilpo

Olemme Nuppulinnasta, emme tunne kaikkia etelän alueita. Keskustoja on kolme, joissa kunnan palvelut ja toiminnot tulee hajasijoittaa. Ei vain Hyrylään palveluita ja rakentamista. Rykmentinpuistossa tulisi säilyttää kallioid, rakentamista voisi laittaa Savion rajalle, Rykmentinpuistossa lähemmäs Hyrylää, Tuomalaan ja Koillis-Hyrylän alueelle. Lisäksi Jokelaan ja Kellokoskelle, jossa keltaiset rajaukset eivät ole täsmällisesti sijoitettu.

Kylien rakennetta voidaan vahvistaa. Ruukin alueen idylli säilytettävä. Jokelassa ja Kellokoskella kulttuurikauneutta pitää ymmärtää käyttää taajaman ilmeen ja identiteetin luomiseen ja säilyttämiseen. Kuvista: Kellokosken jokiympäristö, metsäalueet tulee säilyttää. Asuinalueena miellytti pientaloalue. Tunnelma Ruukinalueelle kuvassa. Rykmentinpuistoon gamla stanin -tyylistä rakentamista. Rykmentinpuiston kulttuuripuisto-kuva. Tuusulanjärven rantaan voisi sijoittaa julkisen/kulttuurirakennuksen ja ranta-avenuen. Hyrylässä voisi olla pilvenpiirtäjiä, mutta ei näin suuria. 2040 voi olla maailma muuttunut jos öljy loppuu.. laajakaista valokaapelin voisi vetää pohjoiseen. Kukaan ei tee mitään ruukin rakennuksille, kumpi saisi edes julkisivut edes maalattua (lasipalatsi). Edes näkymä olisi parempi. Nyt näkymä lohduton. Fiskarsia ja Bilnäsiä kehitetään ja sinne tulee monenlaista toimintaa. Kellokoski lähempänä Helsinkiä. Bilnäs ja Fiskars top-paikkoja ja vetovoimaisia, samanlainen Kellokoskesta. Rykmentinpuistoon 10 000 asukasta. Muu asutus eri osiin kuntaa, ei kaikki keskity etelään, kun pohjoisessa on asutusta ja heidän palvelunsa ei toimi jos kaikki keskitetään etelään. Raideyhteyttä pitäisi hyödyntää suunnitelmissa. Rantabulevardi Tuusulanjärvelle.

Yleisöstä: Ristikytöön ei 12 00 asukasta. Ollut maakuntakaavassa sellainen skenaario. Peltomaisema säilytettävä.

Vastaus: Ryhmä ei laittanut lukua.

Ryhmä 4. ”Kulttuurimaiseman säilyttäjät” Anneli Vainio, Marja Vainio

Vuonna 2040 Kerava + Järvenpää + Tuusula = Tuusula. Ryhmätyö liittyy saman ryhmän vihertyöpajan työhön. Ryhmän nimi: Kulttuurimaiseman säilyttäjät. Sitä lähdettiin avaamaan. Rata tulisi Hyrylään. Radan vetovoima vahva. Hyrylä autoliikenteen kautta ja rata myöhemmin. Jokela ja Kellokoski kasvavat radan myötä. Kasvu Keravaan ja Järvenpäähän kiinni. Pajalan puoli jää hiljaisemmaksi alueeksi, luontoaluetta. Kulttuurialueet erityistä. Muut alueet rakennettava ympärille huomioiden kulttuuriarvot. Järven ympäri viheralue. Liikuntareitti ihan suistoalueella, jonne sijoitettuna aktiivipuistoja: matonpesupaikka, kahvila jne. Rusutjärven alue ja Häklin monttu huomioitu. Hyviä metsiä, jotka pitää säilyttää ja lähiympäristöön asuntoja. Hyrylän keskustasta oikeasti tiiviisti rakennettu, toreja, kauppakeskus: kulttuurikeskus: pitkät makasiinit. Pientaloalueet tiukasti ja väliä ympärillä, ei omakotimatto-kuvaa. Peltoaukeita tulee olla: selkeästi pelto ja sitten selkeästi asuinalue. Kyläalueita: 5-10 rakennuksen tiivis, jossa eri ikäistä asukkaita. Keskustaan palvelut tiiviisti: talossa sisällä palveluita, teknologisia ratkaisuja, toiminnallisia taloja. Tuusulanjärven ympäri matkailua. Kirkon ja Gustavelundin väliin kulttuurikeskus, rantaan bulevardi. Ulkouimala uimahallin yhteyteen. Julkiset palvelut monimuotoisuuden takia määrättyissä pisteissä, pitäisi miettiä, miten verkotetaan. Kaksi keskustaa: Hyrylä ja Jokela+Kellokoski. Vihreällä joki, suo, Rusutjärven ympäristö. Asuinalueet teiden varsille. Alkuvaiheessa Hyrylä kasvukeskuksena. Jokela ja Kellokoski nousee mukana. Radan varsi kova juttu eteenkin jos liikenne pysyy sumppuna. Hyrylän alue ei ole miellyttävä. Rantatielläkin löysää rakentamista, joka ei ole kaunista kun on sinne- tänne heitelty. Voisi olla tiiviimmästi tiettyssä kohtaa. Olisi selvästi eroteltu tiiviitä rakentamisalueita ja rakentamattomia alueita. Epä-kuvia: ei yksittäisiä kerrostaloja, ei noin rantaan, ei mökkejä.

Ryhmä 5. Ruoni Armi ja Pekka ja ?

1) Rykmentinpuiston alueelle uusi Tuusula. Ihmiset tulevat muualta, rakentavat komean Tuusulan. Järvenpäätie kannen alle. Hyrylä ja Rykmentinpuiston alue yhtä ja samaa aluetta. Kun tie on kannen alla, on avointa ja voidaan sijoittaa rata. Rykmentinpuistoon voidaan sijoittaa koko kasvu, lisäksi täydennystä Lahelaan, Koillis-Hyrylään, Hyrylään. Rykmentinpuisto vie asiaa hallitsevasti eteenpäin. Ihmiset vastaavat myös kustannuksista. Uusia palveluita Rykmentinpuistoon: lukio, kampus -> vahva sana Tuusulalle. Mäyräkorven alueella ei rakenneta

ihan Keravan rajaan kerrostaloja. Korkeita taloja, vaihtelevaa, vesialueita, rantapuisto, rakennetaan sellaista, joka on näyttävää ja käytännöllistä. Kauppatielle rakennettu neljät rakennukset 50 vuodessa. Ei ole ollut kestävä! Pajupuskia hävetti näyttää Tuusulan keskustassa, Hyrylässä 1970-luvulla. Pitäisi tehdä kerralla valmis, ei niin, että tehdään ja revitään sitten alas.

Ratojen itäpuolille voidaan kehittää teollisuutta ja kaupallisia palveluita. Tuomala tulisi rauhoittaa. Rautatien ja moottoritien väliselle alueelle voidaan harkita jotain rakentamista (Ruonit). Ajatellaan Tuusulan kunnan tarpeita, ei Keravan tai Järvenpään.

Selvä keskus Hyrylän ympärille, rakentaminen kestävä ja viihtyvä. Ei torahampaita, yksittäisiä kerrostaloja.

Kommentti: Hyrylä sydän, Kellokoski ja Jokela kädet, joita ilman ei voi myöskään olla!

Kommentti: Rykmentinpuiston tuoma liikenne. Tuusulantie kuin suoni, joka menee tukkoon. Sen pelastamiseksi tulee tehdä jotain. Rykmentinpuiston esittelyssä sanottu, että lähtökohtaisesti liikenne suuntautuu Savioon. Tuskin, jos mennään etelään tai länteen töihin. Raideyhteys on tarpeen etelään.

Kommentti: Kyllä Vanha Lahdentiekin on tukossa.

Kommentti: Mielenkiintoista: yhdenmukaisia, paljon samoja asioita, ei vastakkainasettelua. Kestävän kehityksen mukainen, asukkaat huomioiva rakenne, virkistysarvot nousevat esille.

Jokelan ryhmät:

Ryhmä 1. Pirkko Ropponen, Anna Issakainen, Sinikka Koljonen, Matti Harjumäki, Aarno järvinen

Nykyiset kaavat + 6000 asukasta, tavoitellaan 14 000 asukasta Jokelaan. Radan länsipuoli täydennetään Viherpeukalontielle saakka. Keskustaa tiivistetään, senioritalot. Kaupallinen keskus TB:n kortteliin. Lindbergin parturi sisälle lasivetriiniin. II-asteen oppilaitos radan vierelle Sipoon (enter) malliin. Uimahalli Palojoenpuiston reunaan. Lampi säilytettävä. Kerrostalojen katutasoon liiketiloja, tori tarvitaan. Rakennukset voivat olla korkeampiakin kuin nyt on suunniteltu. Taiteilijoiden asuntoja tiilitehdasalueelle. Lampeen ruoppausta, kulttuuritalo nykyiseen varikkoon. Alikulku vankilan kohdalle radan poikki. Urheilutilat kuntoon, hevoset on säilytettävä.

Ryhmä 2.

Etelä: Työpaikkoja etelään. Jokilaaksot vihreitä. Rusutjärven ja Tuusulanjärven ympäristö säilytettävä vihreänä. Viheryhteydet Rykmentinpuistosta. Teollisuusaluetta myös Senkkeriin. Viherviihoituksella keuhkot ja mieli. Korkeaa rakentamista keskustaan. Pikkukeskusta Purolaan, myös Nuppulinnaan. Kellokosken keskustaan korkeampaa rakentamista. Työpaikkoja Tammilehdon työpaikka-alueelle ja Jokelan läntiselle työpaikka-alueelle.

4. Loppukeskustelua

- Kuka keksii keinon, ettei tule nukkumalähiötä mm. Rykmentinpuistosta, pendelöintiin keino.
- Onko vielä vallalla sellainen käsitys, että on hienoa mennä Helsinkiin töihin. Onko palkkaustaso vielä korkeampi, että kannattaa mennä.
- Toisaalta 20 vuotta eteenpäin: jos etätöiden tekeminen kasvaa: Tuusulan vetovoimana. Tavoite, että täältä helppo käydä muualla töissä ja voidaan tehdä kotoa töitä.
- Hyrylä ruma, vahvistuu pelko, että Hyrylän kauheus laajenee Rykmentinpuistoon. Tärkeää, että olisi jokin vetovoimatekijä, teema.

- Vastaus: Hyrylän keskustassa on ajallisia kerroksia, ja voi siksi tuntua hajanaiselta. Rykmentinpuiston osalta voi olla helpompaa kun rakennetaan kerralla.
- Ihmiset hakevat lyhintä reittiä navigaattorilla, pientä tietä Marja-ahontie (?). Tie on aivan muuta kuin asukkaiden liikennettä (8 perhettä).

5. Tilaisuuden päättäminen

Mika Heikkilä / Kaija Hapuoja kiitti osallistumisesta ja ryhmien antoisasta työpanoksesta.

Muistion laati

Henna Lindström
kaavasuunnittelija
p. 040 314 3521
etunimi.sukunimi@tuusula.fi